ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2024 г.
COM(2024) 597 final

Препоръка за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

с което се констатира, че Румъния не е предприела ефективни действия в отговор на препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.

Препоръка за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

с което се констатира, че Румъния не е предприела ефективни действия в отговор на препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 126, параграф 8 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Съгласно член 126 от Договора държавите членки трябва да избягват прекомерен държавен дефицит.

(2) В основата на Пакта за стабилност и растеж е целта за осигуряване на стабилни публични финанси като средство за укрепване на предпоставките за ценова стабилност и висок и устойчив растеж, водещ до създаване на трудова заетост. Пактът за стабилност и растеж включва Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит[1], който беше приет, за да се насърчи бързото коригиране на прекомерните бюджетни дефицити.

(3) На 3 април 2020 г. Съветът, по препоръка на Комисията, прие Решение (ЕС) 2020/509 съгласно член 126, параграф 6 от ДФЕС относно наличието на прекомерен дефицит в Румъния поради планирано неспазване през 2019 г. на критерия за дефицита по ДФЕС и издаде препоръка съгласно член 126, параграф 7 от ДФЕС за прекратяване на ситуацията на прекомерен бюджетен дефицит най-късно до 2022 г. С оглед на сериозното свиване на икономическата активност, свързано с пандемията от COVID-19, на 18 юни 2021 г. Съветът прие преразгледана препоръка към Румъния съгласно член 126, параграф 7 от ДФЕС[2].

(4) На 18 юни 2021 г. Съветът препоръча на Румъния да прекрати ситуацията с прекомерния дефицит най-късно до 2024 г. По-конкретно в препоръката си от

---

1 Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

2 Всички документи, свързани с процедурата при прекомерен дефицит за Румъния, са публикувани на следния уебсайт: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/ongoing-excessive-deficit-procedures/romania_en.

18 юни 2021 г. по член 126, параграф 7 от ДФЕС Съветът препоръча на Румъния да намали номиналния си дефицит до 8,0 % от БВП през 2021 г., 6,2 % от БВП през 2022 г., 4,4 % от БВП през 2023 г. и 2,9 % от БВП през 2024 г. Това съответстваше на номинален темп на растеж на нетните първични държавни разходи от 3,4 % през 2021 г., 1,3 % през 2022 г., 0,9 % през 2023 г. и 0,0 % през 2024 г. Това съответстваше на годишна структурна корекция в размер на 0,7 % от БВП през 2021 г., 1,8 % от БВП през 2022 г., 1,7 % от БВП през 2023 г. и 1,5 % от БВП през 2024 г. В препоръката още се посочваше, че Румъния следва да приложи изцяло вече приетите мерки за 2021 г. и да определи и да приложи допълнителните мерки, необходими за постигане на корекцията на прекомерния ѝ дефицит до 2024 г. Всички извънредни приходи трябваше да се използват за намаляване на бюджетния дефицит. В препоръката си Съветът определи 15 октомври 2021 г. като краен срок, до който Румъния трябва да предприеме ефективни действия и в съответствие с член 3, параграф 4а от Регламент (ЕО) № 1467/97 да докладва за напредъка по изпълнението на препоръката най-малко на всеки шест месеца до коригирането на прекомерния дефицит.

(5) На 24 ноември 2021 г. Комисията заключи, че Румъния е предприела ефективни действия в отговор на препоръката от 18 юни 2021 г. съгласно член 126, параграф 7 от ДФЕС, и счете, че към онзи момент не са необходими допълнителни стъпки в рамките на процедурата при прекомерен дефицит. Оттогава бе преценено, че Румъния е спазила препоръката от 18 юни 2021 г. съгласно член 126, параграф 7 от ДФЕС поради факта, че съответните цели за номиналния дефицит през 2021 г. и 2022 г. бяха постигнати. Въз основа на данните за бюджетните резултати, потвърдени от Евростат, бюджетният дефицит на Румъния намаля от 7,2 % от БВП през 2021 г. на 6,3 % от БВП през 2022 г. Първоначалната оценка за 2022 г. (нотифицирана и валидирана в контекста на нотификацията по процедурата при прекомерен дефицит от пролетта на 2023 г.) беше 6,2 % от БВП в съответствие с препоръчаната от Съвета цел за номиналния дефицит. Поради това процедурата при прекомерен дефицит остана суспендирана. Структурният дефицит обаче намаля с 1,2 процентни пункта от БВП през 2021 г. и с 0,4 процентни пункта от БВП през 2022 г., което се сравнява с препоръчаните корекции съответно от 0,7 процентни пункта и 1,8 процентни пункта от БВП. Следователно кумулативната структурна корекция за периода 2021—2022 г. е била под препоръчаната. Освен това ръстът на нетните първични разходи достигна 7,4 % през 2021 г. и 15,0 % през 2021 г., което е доста над целите, определени в препоръката на Съвета.

(6) След приемането на препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г. икономическите резултати на Румъния като цяло съответстват на прогнозите на Комисията. През периода 2021—2023 г. растежът на реалния БВП като цяло съответстваше на прогнозите, включени в работния документ на службите на Комисията от 2 юни 2021 г., въпреки макроикономическите сътресения, които настъпиха междувременно (по-специално агресивната война на Русия срещу Украйна и последвалия енергиен шок). Разликата между фактическия и потенциалния БВП за 2023 г. се оценява като по-малко отрицателна от прогнозираната през юни 2021 г. Освен това нарастването на държавните приходи беше много по-бързо от очакваното, най-вече поради високата инфлация, но също така отразяваше въздействието на високия дял на данъците в структурата на

растежа на реалния БВП. Като цяло макроикономическите тенденции не могат да оправдаят значително по-лошите фискални резултати в сравнение с препоръката на Съвета от юни 2021 г., въпреки че растежът на БВП вероятно щеше да бъде по-нисък при значително по-строга фискална политика.

(7) В новата оценка на действията, предприети от Румъния за коригиране на прекомерния дефицит до 2024 г. в отговор на препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г., се стига до следните заключения:

– Въз основа на данните за бюджетните резултати, предоставени от Румъния и потвърдени от Евростат, бюджетният дефицит на Румъния нарасна до 6,6 % от БВП през 2023 г., което е много по-високо равнище от 4,4 % от БВП, което беше препоръчано от Съвета и планирано от Румъния в нейната програма за конвергенция за 2023 г. Основната причина за това отклонение е, че държавните разходи продължиха да нарастват с много висок темп, главно поради социалните трансфери, лихвените плащания, разходите за стоки и услуги и капиталовите разходи. Номиналният дефицит за 2023 г. беше повлиян и от статистическото отчитане на плащанията за увеличението на заплатите в публичния сектор (0,5 % от БВП) вследствие на съдебни решения.

– През 2023 г. фискалното усилие беше много по-малко от препоръчаното от Съвета. Структурното салдо на Румъния остана като цяло непроменено през 2023 г. (влошаване с 0,1 % от БВП), което е доста под препоръчаната от Съвета цел за подобрение с 1,7 % от БВП. Ръстът на нетните първични разходи (коригиран с мерките на фискалната политика в приходната част) беше много по-висок от препоръчания през 2023 г. — близо 12 % спрямо целта от 0,9 %, препоръчана от Съвета.

– През 2022 г. и 2023 г. силният растеж на реалния и номиналния БВП доведе до много силно увеличение на държавните приходи (20,8 % през 2022 г. и 14,2 % през 2023 г.) — много повече от предвиденото по време на препоръката на Съвета през юни 2021 г. И през двете години обаче повечето извънредни приходи в приходната част бяха използвани за финансиране на допълнителни разходи, вместо за намаляване на бюджетния дефицит.

– Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се очаква бюджетният дефицит да нарасне до 6,9 % от БВП през 2024 г. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП ще нарасне до 50,9 % до края на 2024 г. (от 48,8 % през 2023 г.). Както и през предходните години, прогнозираното увеличение на бюджетния дефицит през 2024 г. отразява високия ръст на текущите публични разходи. Очаква се разходите за заплати в публичния сектор да нараснат значително, което отразява неотдавнашното дискреционно увеличение на заплатите в секторите на образованието, здравеопазването и отбраната. Преизчисляването на пенсиите в контекста на пенсионната реформа ще доведе до разходи в краткосрочен план през 2024 г. и 2025 г. — реформата обаче впоследствие ще генерира големи икономии в средносрочен и дългосрочен план, ако се приеме, че реформата ще бъде изцяло изпълнена.

– През 2024 г. растежът на държавните приходи се очаква да надхвърли растежа на номиналния БВП, което отразява усилията за подобряване на събирането на данъци чрез цифровизация на данъчната система и въздействието на пакет от мерки за увеличаване на приходите, приет през есента на 2023 г., чрез който се очаква държавните приходи да се увеличат с около 1 % от БВП. Пакетът от мерки се състои главно от увеличаване на корпоративното данъчно облагане, по-специално за микропредприятията, увеличаване на данъчното облагане на физическите лица, произтичащо от частично премахване на преференциалните данъчни облекчения в секторите на строителството и селското стопанство, премахване на намалените ставки на ДДС за избрани стоки и услуги, увеличаване на акцизите и специален данък върху оборота на банките и многонационалните дружества.

(8) Това води до заключението, че действията, предприети от Румъния в отговор на препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г., са недостатъчни. Румъния не постигна целта за номиналния дефицит през 2023 г. и не се очаква да преодолее прекомерния си дефицит до 2024 г. Фискалното усилие беше значително по-малко от препоръчаното от Съвета, а нетните първични разходи нараснаха много по-бързо, отколкото беше препоръчано,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Румъния не е предприела ефективни действия в отговор на препоръката на Съвета от 18 юни 2021 г.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Румъния.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател